

detta kräfvess, så torde nog sådant bäst ske genom särskilda lokaltåg och med för ändamålet lämpad materiel».

På grund af det sagda och under förvissning om att ett underlättande af persontrafiken i af mig här ofvan angifna syften i någon mån skulle bidraga till att undanröja de svårigheter, som städernas trångboddhet, höga hyror, hälsovådlighet och andra skadliga inflytanden medföra, och dessutom i många afseenden vara landsbygdens befolkning och egnahems-idén till stort gagn, vågar jag alltså härmed vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes anmoda järnvägsstyrelsen vidtaga sådana åtgärder, som bättre än nu tillgodose i närheten af i synnerhet större fabriksstäder boende befolkningsbehof af lämpliga tågförbindelser med dessa städer.

Stockholm den 15 januari 1910.

E. Räf.

Nr 4.

Af herr **Leander**, om årligt understöd till verkmästaren Carl Johanssons änka, *Kristina Johansson*.

Verkmästaren vid kronovarfvvet i Karlskrona Carl Johansson förlorade den 12 augusti 1908 lifvet genom olycksfall. Johansson skulle vid ifrågasvarande tillfälle jämte en del arbetare taga loss kättingen från babords ankare å pansarkryssaren »Fylgia», som var intagen i docka. För att få kättingen loss måste en sprint, som kvarhöll den vid ankarstämman, slås ut. Då ingen af arbetarna var villig att utföra detta arbete på grund af den därmed förenade faran, klef Johansson, ehuru såsom verkmästare ej skyldig därtill, själf ut på ankarstocken för att slå ut sprinten. En s. k. klam, hvarpå Johansson stödde vänstra armen, vred sig emellertid omkring sin axel och ändrade läge med påföljd, att Johansson förlorade sitt fotfäste och störtade ned på dockans botten, därvid han på grund af i fallet ådragna skador ljöt en nästan ögonblicklig död.

Johansson, som var född den 5 december 1857, blef antagen till daglönare vid kronovarfvvet den 9 december 1874, förman den 1 augusti 1884, mästare den 1 maj 1892 och verkmästare den 1 februari 1906. I sistnämnda egenskap åtnjöt han en årlig lön af 2,604 kronor. Vid sitt frånfalle efterlämnade han en ganska talrik familj eller hustru, Kristina Johansson, född 1860, samt 7 barn, däraf 3 såsom födda 1897, 1900 och 1903 under 15 år. Då en verkmästareänka såsom gratial erhåller kronor 237: 50 per år med afdrag af 5 % eller alltså endast kronor 225: 63, blef familjen genom att förlora husfadern, af hvars arbetsförtjänst den uteslutande var beroende för sin existens, helt plötsligt och utan egen förskyllan försatt i mycket små ekonomiska omständigheter.

Den 1 september 1908 ingick änkan Johansson till Kungl. Maj:t med underdånig ansökan, att något penningbelopp måtte i årligt understöd tilldelas henne och hennes oförsörjda barn, samt bifogade därvid intyg om att hon ej ägde andra tillgångar för sitt eget och barnens uppehälle, än hvad hon åtnjöt i gratial efter sin make. Efter vederbörande myndigheters hörande förklarade Kungl. Maj:t genom nådigt bref till statskontoret den 23 april 1909 änkan Johansson och hennes tre minderåriga barn berättigade att från den 12 augusti 1908 uppbära årliga lifräntor, den förra med 120 kronor, så länge hon lefver ogift, och en hvar af de senare med 60 kronor, till dess vederbörande uppnått 15 års ålder.

Jag tillåter mig att bifoga afskrifter af tvenne intyg om att änkan Johansson fortfarande är medellös och sjuklig, äfvensom afskrifter af tvenne skrivelser dels från chefen för ingenjördepartementet, dels från flottans räkenskapskontor, hvilka i anledning af änkan Johanssons ofvan-nämnda ansökan inlämnats till varfschefen. Af den förres skriftelse framgår, att verkmästare Johansson var en synnerligen driftig, pålitlig och i alla hänseenden skötsam person, som, om olyckan icke inträffat, ännu många år kunnat kvarstå i tjänsten till fromma för sin familj. Af räkenskapskontorets skriftelse inhämtas bland annat, att Johansson vid sitt från-falle var berättigad till en pension af 820: 55 kronor, samt att han, därest han uppnått 55 års ålder, varit berättigad till pension jämte fyllnadspension af tillsammans kronor 1,090: 40.

Verkmästare Johansson började redan vid 17 års ålder arbeta å krono-varfvvet och fortsatte sedan oafbrutet därmed, tills han stupade på sin post, och har staten således under nära 34 års tid fått tillgodogöra sig hans duglighet och fulla arbetskraft utan att sedan behöfva offra minsta summa för hans pensionering.

Den ersättning, som, enligt hvad förut anförts, tillerkänts änkan Johansson, är hvad staten enligt gällande lag angående ersättning för skada

till följd af olycksfall i arbete ovillkorligen varit pliktig att till henne utgifva. Men nu har Johansson under sitt arbete i statens tjänst enligt samstämmig utsago af såväl förmän som kamrater och underordnade visat en sällspord duglighet, och särskildt anmärkningsvärd har varit hans vana att i likhet med hvad som skedde vid olyckstillfället söka påskynda och drifva hvarje arbete, som var förenadt med fara, genom att själf gå främst och själf, ehuru därtill icke skyldig, utföra den farligaste delen af arbetet.

Under sådana förhållanden synes det mig ingalunda vara tillräckligt, att staten ser till, att Johanssons änka och barn erhålla »hvad till lifvets uppehållande oundgängligen erfordras», utan synes det mig vara statens skyldighet att visa sin erkänsla för Johanssons nitiska och plikttrogna arbete genom att sörja för att änka och barn icke få kämpa med allt för stora ekonomiska svårigheter.

Enligt förut omnämnda utlåtande från flottans räkenskapskontor var Johansson vid sitt frånfälle berättigad till den lägre pensionen eller 820: 55 kronor.

Om summan af de belopp, som änkan Johansson i gratial och lifränta — tillsammans 345: 63 kronor — per år uppbär, och af det belopp, som de tre minderåriga barnen intill fyllda 15 år tillsammans uppbära med 180 kronor, ökades med 300 kronor, skulle slutsumman ungefärligen uppgå till ett belopp, som mannen vid sin död varit berättigad erhålla i pension, och sålunda skulle åt änkan beredas en tryggare existens, åt barnen en bättre uppfostran.

Förvisso skall staten härigenom icke endast handla på ett densamma värdigt sätt, utan skall äfven främja sitt eget intresse genom att visa sig uppskatta och på detta sätt belöna en ovanligt trogen statens tjänare.

Med stöd af innehållet i de närslutna bilagorna och på grund af hvad i öfrigt anförts, tillåter jag mig vördsamt hemställa,

det Riksdagen ville besluta att tilldela genom olycksfall aflidne verkmästaren vid kronovarvet i Karlskrona Carl Johanssons änka, Kristina Johansson, ett årligt understöd af trehundra (300) kronor att utgå om möjligt redan från och med innevarande år och så länge hon lefver ogift.

Stockholm den 18 januari 1910.

Ulrik Leander.

Afskrifter.

Att verkmästareänkan Kristina Johansson, hvilken lider af nervsvaghet och underlifssjukdom, kan på grund häraf endast i ringa mån genom arbete bidraga till sin och familjens bärgning, intygar

Karlskrona den 21 december 1909.

Otto. A. Gustafsson,
leg. läkare.

Att aflidne verkmästaren Carl Johanssons änka Christina Johansson, f. Blomqvist, f. d. $\frac{14}{3}$ 1860, ingen förmögenhet äger och att hon för att försörja sig själf och sina tre minderåriga barn är uteslutande hänvisad till eget arbete och de tre hundra kronor hon årligen erhåller såsom liffränta samt det gratial hon uppbär vid flottans pensionskassa härstädes med 18 kronor 80 öre hvarje månad, varder härmed på begäran intygadt i och för ansökan om statsunderstöd.

Pastorsämbetet i Karlskrona amiralitetsförsamling den 22 december 1909.

Nils Hussénius.
Am:ts-pastor.

Till Varfschefen.

Delgifven för yttrande änkans efter verkmästaren Carl Johansson underdåniga ansökan af 1 september 1908 om erhållande af årligt understöd, får jag vördsamt anföras:

I allra högsta grad synes mig denna ansökan behjärtansvärd. Mannen har genom ren olyckshändelse, under utöfning af sin tjänst för kronans räkning, tillsatt lifvet, och allt det understöd, hvartill änkan, själf sjuklig, och hennes tre oförsörjda barn under 15 år äro berättigade, utgöres af ett gratial i flottans pensionskassa om 225,62 kronor årligen.

Detta understöd måste anses vara ringa, då man betänker att verkmästaren Johansson var en man vid full kraft, som säkerligen flere år framåt kunnat bereda sin hustru och sina barn en tryggare existens och barnen en bättre uppfostran än de kunna erhålla sedan han fallit ifrån. Verkmästaren Johanssons aföning uppgick till 217 kronor per månad eller 2,604 kronor per år, och var han vid dödsfallet berättigad att afgå ur tjänsten med den lägre pensionen 820: 55 kronor. Verkmästare Johansson, som var synnerligen driftig, pålitlig och skötsam i alla hänseenden, hade säkerligen, till stor fördel för kronan, kunnat tjäna flere år längre än som enligt författningarna fordrats för att han skulle hafva erhållit den högre pensionen 1,094: 40 kronor, och utan att öfverdrifva hade han kunnat förvänta sig att vid sin afgång från tjänsten hafva haft äfven det yngsta af de efterlämnade barnen uppfostradt och äldre än 15 år. Johansson skulle då själf varit 61 år.

Då den förlust Johanssons efterlämnade familj lidit genom hans tidiga bortgång tydligen är mycket afsevärd i ekonomiskt hänseende, då han själf var en mycket pliktrogen, kunnig, pålitlig och driftig kronans tjänare, får jag på det lifligaste tillstyrka bifall till änkan Johanssons underdåniga ansökan och föreslå dels att, då intet tillämpligt stöd för angifvande af understödets storlek finnes i lagen om ersättning för olycksfall och ej heller i känt precedensfall, änkan Johansson måtte, förutom det gratial, till hvilket hon är berättigad och som af hennes aflidne man grundlagts under hans lifstid, tilldelas ett årligt understöd af statsmedel af 20 % af mannens årlön då han afled, 2,604 kronor, så länge hon i sitt nuvarande änkestånd förblifver, dels att till ett hvart af hennes barn Gunnar William, Nils Wilhelm och Greta Elisabeth måtte beviljas ett årligt understöd af 5 % af fadrens vid dödsfallet innehafda årlön 2,604 kronor till dess detsamma uppnått 15 års ålder.

Karlskrona, ingenjördepartementet den 16 november 1908.

H. A. Mörner.

Till Varfschefen.

Med anledning af varfschefens remiss den 21 september detta år med anmodan till räkenskapskontoret att inkomma med yttrande å änkan efter under utöfvande af sin tjänst vid flottan genom olycksfall hastigt aflidne verkmästaren vid månadslönarestaten Carl Johansson, Kerstin Johanssons underdåniga ansökan om årligt understöd till henne och hennes oförsörjda barn meddelas vördsamt:

att verkmästaren C. Johansson antogs till daglönare den 9 december 1874, till förman den 31 juli 1884, befordrades till mästare vid månadslönarestaten den 1 maj 1892 och till verkmästare vid månadslönarestaten den 1 februari 1906;

att verkmästare vid varfsstat erhålla enligt § 11 mom. 5 i reglementet för flottans pensionskassa pension jämte fyllnadspension till lika belopp med maskinistunderofficer af 1:a graden;

att verkmästare, som varit i tjänst vid flottan oafbrutet i 30 år och uppnått en ålder af 55 år samt i öfrigt till flottans pensionskassa erlagt stadgade pensionsafgifter, sålunda är berättigad erhålla pension jämte fyllnadspension enligt §§ 11 och 12 i reglementet för flottans pensionskassa till ett belopp af 1,094: 40 kr., men att de vid uppnådda 50 lefnadsår och 30 oafbrutna tjänsteår under enahanda förutsättning äga enligt § 12 i nämnda reglemente uppbära lägre pension, utgörande 75 % af den förstnämnda pensionen, intill fyllda 55 år;

att ifrågavarande verkmästare, som vid dödstillfället uppnått 51 lefnadsår, stått i tjänst vid flottan oafbrutet i öfver 30 år och erlagt stadgade pensionsafgifter, vid frånfallet varit berättigad till den lägre pensionen, samt att han den 4 december 1912

blifvit berättigad till den högre pensionen;

att gratial till änka och barn efter månadslönare, som vunnit rätt till högre gratial, utgör enligt § 22 i reglemente för flottans pensionskassa kronor 237: 50 med afdrag af 5 % enligt § 78 b) i samma reglemente; samt

att bemålde Johansson fullgjort de i kassans reglemente stadgade skyldigheter för erhållande af ofvannämnda gratial.

Remisshandlingarna återgå.

Karlskrona, flottans räkenskapskontor den 19 oktober 1908.

J. A. Wessman.